

Co dělat s datovou schránkou po úmrtí jejího držitele?

Ztráta blízkého člověka je těžká životní situace. Kromě osobních a právních záležitostí je potřeba řešit i ty digitální – například co se stane s datovou schránkou zesnulého a jak k ní mohou pozůstalí získat přístup.

Proto doporučujeme držitelům datových schránek fyzických, podnikajících fyzických a právnických osob závčas přidat ve své schránce uživatelský účet pověřené osoby. V případě nastalé události se tak snadno vyhnete situaci, kdy schránka zůstane zcela bez uživatele a tím i možnosti přistupovat k jejímu obsahu.

Co se stane s datovou schránkou po úmrtí držitele?

Pokud držitel datové schránky fyzické či podnikající fyzické osoby zemře, správce Informačního systému datových schránek – Digitální a informační agentura (DIA) – jeho schránku automaticky znepřístupní ke dni úmrtí podle zákona č. 300/2008 Sb. Tuto schránku pak nelze znovu zpřístupnit.

V případě úmrtí statutárního zástupce (např. jednatele) právnické osoby však datová schránka právnické osoby zůstává nadále zpřístupněná (aktivní) pro příjem a odeslání dalších nových zpráv.

Úmrtí fyzické a podnikající osoby či statutárního orgánu právnické osoby může mít za následek nemožnost přístupu do datové schránky, což bývá v některých případech problematické (pozn. – typicky u právnických osob, kde neexistuje více statutárních orgánů).

Co znamená „znepřístupnění“?

- Do schránky už nelze posílat ani z ní odesílat nové zprávy.
- Pasivní přihlášení (např. pro nahlížení do starších zpráv) je možné ještě 3 roky po znepřístupnění. Poté je schránka definitivně zrušena.
- Pokud byly ještě před znepřístupněním do schránky odeslány nějaké zprávy, odesílatelé automaticky obdrží systémové oznámení o nedoručitelnosti těchto zpráv.

Upozornění: Než se pozůstalým či jiným oprávněným osobám podaří zřídit nový přístupový účet, ve schránce často po úmrtí držitele zůstane jen minimum dodaných (příchozích) či odeslaných zpráv, jelikož mohou být nenávratně smazány a správcem Informačního systému datových schránek je již nelze obnovit.

Dodané a odeslané zprávy se uchovávají pouze 90 dní od doby, kdy se jejich příjemce přihlásil do své schránky a tyto zprávy jsou označeny tímto okamžikem za doručené. Pokud tedy zesnulý nepoužíval službu Datový trezor, bude schránka po 90 dnech od jeho úmrtí s velkou pravděpodobností prázdná, nebo téměř prázdná a ve schránce se budou vyskytovat pouze ty zprávy, které dosud nebyly doručeny přihlášením a nemohla u nich uplynout lhůta pro smazání.

Pokud měl držitel svoji schránku napojenou na Portál občana a zapnutou automatickou archivaci zpráv, můžou být všechny zprávy uloženy tam, ale přístup do Portálu občana je vázán pouze na identitu držitele a pozůstalí k uloženým zprávám přístup nemají.

Jak mohou pozůstalí získat přístup k datové schránce?

1) Držitelem byla fyzická osoba nebo OSVČ (živnostník)

Pokud byl ještě za života držitele ve schránce zřízen uživatelský přístup pro pověřenou osobu nebo administrátora, může se i po úmrtí držitele do schránky přihlásit.

Pokud přístup zřízen nebyl, je možné o něj dodatečně požádat – musí však být k žádosti o přidání pověřené osoby nebo administrátora doloženo oprávnění:

- Fyzická osoba: například rozhodnutí o dědictví od notáře - [více informací o dědickém řízení](#)
- Podnikající fyzická osoba (OSVČ): přístup může získat tzv. pokračující osoba, je však povinna nejdříve oznámit živnostenskému úřadu ve lhůtě 3 měsíců ode dne úmrtí podnikatele, že hodlá pokračovat v provozování živnosti na základě oprávnění zemřelého podnikatele – [více informací, kdo je pokračující osoba a jak má postupovat](#)

Návod [Jak přistupovat do zneprístupněné schránky](#)

2) Držitelem byla právnická osoba (např. firma, spolek, SVJ)

V případě úmrtí statutárního zástupce (např. jednatele) datová schránka zůstává zpřístupněná (aktivní) pro příjem a odeslání zpráv. Přístup ale závisí na tom, zda má právnická osoba:

- jiného statutárního zástupce (popř. opatrovníka, likvidátora, nuceného správce)
- nebo pověřenou osobu s přístupem

Kdy může nastat problém?

Pokud zemře jediný statutární zástupce a firma nemá nikoho dalšího, kdo má ke schránce z minulosti vytvořený vlastní přístup, nelze ji obsluhovat, dokud nebude jmenován a ve veřejném rejstříku řádně zapsán nový statutární zástupce (popř. opatrovník, likvidátor či nucený správce).

Co můžete udělat?

- Statutární zástupce (popř. další uživatelé se zřízeným přístupem v obdobném rozsahu jeho práv – opatrovník, likvidátor, nucený správce) může kdykoliv předem sám a dle svého uvážení nastavit pověřenou osobu přímo v nastavení datové schránky
- Pokud existuje zmocněnec s plnou mocí (pozn. – obdobou též prokurista), může o přístup požádat sám i po úmrtí zmocnitele. Plná moc udělená právnickou osobou sama o sobě nezaniká úmrtím jejího zástupce.
- Společník, správce pozůstalosti či dědic nemají z titulu své role na rozdíl od statutárního orgánu oprávnění k přímému přístupu do datové schránky. O přidělení přístupu si případně mohou požádat jakožto pověřené osoby, pokud disponují patřičným oprávněním.

Návod [Jak přidat pověřenou osobu do datové schránky](#)